

Farkasfalvy Dénes

Rilke nyomában

Műfordítások

TARTALOMJEGYZÉK

NÉPDALMÓDRA

AZ ÉLETEM TÁGULÓ KÖRÖKBEN... (A Zsolozsmáskönyvből: 1, 2)

MOST ÉLEK ÉPP... (A Zsolozsmáskönyvből: 1, 8)

HA EGYSZER VÉGRE... (A Zsolozsmáskönyvből: 1, 7)

HA MEGHALOK MIT TESZEL... (A Zsolozsmáskönyvből: 1, 36)

SZOMSZÉDOM, ISTEN... (A Zsolozsmáskönyvből: 1, 6)

FÉNY VOLT A LEGELSŐ... (A Zsolozsmáskönyvből: 1, 44)

ÉN NEM VAGYOK... (A Zsolozsmáskönyvből: 1, 10)

HISZEK MINDABBAN... (A Zsolozsmáskönyvből: 1, 12)

TE VAGY AZ ÖRÖKÖS... (A Zsolozsmáskönyvből: 11, 9)

OLTSD KI A SZEMEMET (A Zsolozsmáskönyvből: 11, 7)

INICIÁLÉ

A NÉZŐ

ANGYALI ÜDVÖZLET

MÁRIA LÁTOGATÁSA

KRISZTUS SZÜLETÉSE („Mária életé”-ből)

PIETÀ

KEZDŐBETŰ

A SZOMSZÉD

KOMOLY ÓRA

GYERMEKKORI EMLÉK

A VACSORA

ŐSZI NAP

ŐSZ

ESTE

VÉGSZÓ

KORAI APOLLÓ

SZENT KRISTÓF

AZ OLAJFÁK KERTJE

A KÖLTŐ HALÁLA

A PÁRDUC

A KÖLTŐ

ARCHAIKUS APOLLÓ-TORZÓ

DAL A TENGERRŐL

LEONIE ZACHARIAS-HOZ

NIKÉHEZ

BAUDELAIRE

ÉJI ÉG ÉS CSILLAGHULLÁS

ORFEUSZ SZONETTJEIBŐL (1, 8) (2, 29) (2, 14)

VÉGSŐ TÖREDÉK

NÉPDALMÓDRA

Meghat nagyon
cseh népdalok zenéje:
a szívbe lopva lép be
s a súlya nyom.

Gyerek dudol:
krumplit kapál a réten,
s felcseng dala az éjben,
míg álmodol.

S habár az út
távolba vezet ismét,
évek multával is még
eszedbe jut.

AZ ÉLETEM TÁGULÓ KÖRÖKBEN...

(A Zsolozsmáskönyvből: 1, 2)

Az életem táguló körökben élem,
a dolgokon túlra törőn.
A legvégsőt talán soha el nem érem,
de ráadom minden erőm.

Isten az Őstorony, körötte folyton
kerengnek századok százaival.
S még nem tudom, mi vagyok: szélvihar, sólyom,
vagy egy hatalmas dal.

MOST ÉLEK ÉPP...

(A Zsolozsmáskönyvből: 1, 8)

Most élek épp: a század multba vész,
hatalmas lap hull, érződik szele,
az Isten, te és én írtuk tele,
s lapozza fent sok ismeretlen kéz.

Egy tiszta lap jön: minden lehetséges,
még érintetlen tündököl.

Néma erők vizsgálják, milyen széles,
egymást sötéten mérve föl.

HA EGYSZER VÉGRE...

(A Zsolozsmáskönyvből: 1, 7)

Ha egyszer végre teljes csönd lehetne.
Ha már a dolgok kósza véletlenje
elnémul, és a nevetések hangja
s a zaj, mely érzéseim fogva tartja
többé már virrasztásom nem zavarja,

akkor juthatnék olyan gondolatra,
mely ezermód téged gondol s megérint
sőt (egy mosolyra) birtokba vehet,
hogy árásszon, s légy minden életé mint
egy köszönet.

HA MEGHALOK MIT TESZEL...

(A Zsolozsmáskönyvből: 1, 36)

Ha meghalok, mit teszel, Isten?
Kancsód vagyok (ha összetörtem?)
És italod (ha ízem veszttem?)
Művedtől fosztva, öltözetlen,
nem lesz értelmed nélkülem.

Otthonod nem lesz: odabenn
meleg köszöntés szava nem vár,
és én, bársonyszandálod, immár
fáradt lábad nem ölelem.

A palást rólad lekerül.
Tekinteted, mely puha párnán:
az arcomon pihent el, árván
jön és keres, napestig járván
utánam, míg az éj leszálltán
rideg kövek ölébe ül.

Mit teszel, mondd? Szorongás száll rám...

SZOMSZÉDOM, ISTEN...

(A Zsolozsmáskönyvből: 1, 6)

Szomszédom, Isten, hosszú éjjelen
kopogva hangosan azért zavarlak,
mert lélegzeni is csak ritkán hallak
s tudom, magad vagy odabenn;
és senki sincs veled, ha bármi kell,
hogy csak egy korttyal oltsa szomjúságod.
Fülelek egyre. Csak egy jelt! Itt várok
egész közel.

Egy vékony fal van köztünk, semmi más.
Talán egyszer, váratlanul
feltör szádból vagy számból egy hívás,
s a fal lehull,
de nem kíséri zaj.

Képmásaidból épült fel e fal.

És mint nevek, takarnak el e képek.
S ha bennem egyszer az a fény kigyúl,
mely téged mutat, míg lelkembe hull,
csak csillogása lesz sok keretének.

S a hirtelen megbénuló érzékek,
árván maradnak s otthontalanul.

FÉNY VOLT A LEGELSŐ...

(A Zsolozsmáskönyvből: 1, 44)

„Fény” volt a legelső szavad,
s idő lett: hallgattál borongva.
Szóltál megint: „ember”, szorongva,
(s még elsötétedünk e hangra)
s arcodra hág új gondolat.

Ne legyen harmadik szavad!

Légy néma - éjjente esengek -
légy bontakozó mozdulat,
kinek a Lélek álmot ad:
hadd írja tele súlyos csended
a homlokot s a halmokat.

Te védj a haragtól, mely által
a Mondhatatlan mélybe hullt.
Az Édenkertre éj borult:
légy őr, ki áll a harsonával
és mese csak, hogy belefűjt.

ÉN NEM VAGYOK...

(A Zsolozsmáskönyvből: 1, 10)

A sápadt Ábel-gyerek így szólt:

Nem vagyok. Tett velem a bátyám valamit,
de szemem nem látta mit.

Elvette tőlem a fényt.

Arcom elé függönyként
az arcát tette.

Most maga van. Úgy hiszem,
hogy létezik még, hiszen
vele nem teszik azt, mit ő velem.

Minden haladt ösvényemen,
de haragjához érkezett,
és abba végül elveszett.

De bátyám mint az ítélet él
s virraszt, érzem.

Énrám már gondolt az éj:
rá még nem.

HISZEK MINDABBAN...

(A Zsolozsmáskönyvből: 1, 12)

Hiszek mindabban, mit sose mondtak még,
legszentebb érzéseim szállni hagyom.
Minek akarását mások sose merték,
kitárva önként odaadom.

S ha ez túl sok, bocsásd meg, de hisz,
Uram, nem gondolok másra:
erőm legyen ösztön, mely egyre visz
s nem tusakodik tétovázva.
Mert így szeret téged a gyermek is.

Mint torkolat árja, ha tengerbe olvad
kitárt karokkal öntve özönét,
jövök haza, egyre feléd,
és vallani, téged hirdetni akarlak,
mint más soha még.

S ha ez gőg, hát hagyd, hogy imámban
maradjon e gőg:
komolyan és magányban
felhőkbe burkolt arcod előtt.

TE VAGY AZ ÖRÖKÖS...

(A Zsolozsmáskönyvből: 11, 9)

Te vagy az örökös,
fiaké az örökség.
Apákra öregség
s halál vár, de ti virultok.
Te vagy az örökös:

Öröklöd a múlt sok
kertjének zöldjét, széthullt egek
csendes kék színét.

Tied ezer harmat,
tied sok-sok nyári szava a napnak,
s a merő tavasz: a fény s a siralmak,
mint fiatal nőtől kapott levelek.

Öröklöd a rőt őszt, mint díszruhákat,
eltéve hevernek mint költőkben az emlék,
és minden telet: mint kifosztott tájak,
halkan mindegyik hozzád simul még.

Öröklöd Velencét, Kazányt, Rómát,
megkapod Firenzét, Pisa dómját,
a Trojicka Lavrát s a „monasztír”-t,
kievi kertek aljába írt
kígyóit sok hosszú sötét zegzúgnak, -
S Moszkvát, hol harangok emlékei zúgnak,
hangját a sípnek, a kürtnek, a húrnak,
és minden dalt: hogyha mélyedben búgnak,
ragyognak rajtad drágakövekként.

A költő érted zárkózik el: ekként
gyűjti kincsét sok káprázatos képben,
hogy a hasonlat érlelje s kilépjen,
ám sorsa mindvégig egyedüllét.
Festő csak érted fest, hogy kezedbe
nem-múló kincsként visszahelyezze
mulandónak készült teremtményed;
minden örök lesz. Nézd, milyen érett,
mint óbor, a nő Mona Lisá-ban.
Több nem kell: utána másban
nincs már ami újat jelenthetne.
Mind, aki épít, olyan, mint te.
Öröklétet akar. „Kő, örökre légy!”
- mondja. S ez annyi: legyen tiéd.

S csak neked gyűjtenek a szerelmesek:
költői ők egy tűnő órának,
csókjaiktól ha mosoly támad
a merev ajkakon, szebbé alakítja.
Gyönyört hoz és megszokni tanítja
a sok kint, mi nyomában sarjad-éled.
A fájdalmak nevetésükben érnek,
s a vágy is, mely elalszik és felébred,
hogyan felzokogjon az idegen szívben.
Titkokat halmozva halálba dőlnek,
mint állatok halnak el, mert nem értik,
de tán az unokákra átszállva,
fanyarzöld életük mégis kiéri
s azt a szerelmet tőlük öröklöd meg,
mit vakon és alva, hullatnak egymásra.

A dolgok telje így csordul hozzád,
s mint legfelső szintje a szökőkútnak,
egyre túlomlón-ömlőn hullanak
szétbomló hajként le az aljára.
Így zúdul völgyedbe a teljesség árja,
ha dolgok és fogalmak már elmúlnak.

OLTSD KI A SZEMEMET

(A Zsolozsmáskönyvből: 11, 7)

Oltsd ki a szememet: én látlak mégis,
tapaszd be fülemet: én mégis hallak,
és láb nélkül is léptem tefeléd visz,
és száj nélkül is esküszóval vallak.
Tépd le karom, és megragadlak én
szívemmel, mely mint kéz utánad nyúl,
állítsd meg szívem: agyam dobog érted,
s ha lángod agyvelőmre hull:
én akkor véremen hordozlak téged.

INICIÁLÉ

Szépséged egyre szórva oszd
szó és számítás nélkül.
Hallgatsz. De szólal ő: vagyok.
Ezernyi színben jön, ragyog
s elér mindenkit végül.

A NÉZŐ

Nézem a vihart, mely tépi a fát:
ellangyosult napokból kél fel,
szorongó ablakomra ráver
s a messzeségből jön oly hírrel,
mit barát nélkül szív nem bír el,
Nővér nélkül nem ölel át.

A vihar rohan és átformál,
erdőn s időn keresztüllép,
s időtlen minden ott, ahol jár,
a táj, akár egy ősi zsoltár:
komolyság, súly és öröklét.

Amivel küzdünk, mily parányi,
a ami velünk küzd: végtelen.
Hagynánk e vihart úrrá válni
rajtunk úgy, mint a földön bármi,
mi is tág lennénk s névtelen.

Amit legyőzünk, kicsit erő,
s kicsinnyé tesz a diadal,
ami örök és éigigérő,
nekünk hajolni nem akar.
Az angyal ő, az Ószövetség
küzdőinek ki megjelent:
ellenfelének vágya láttán,
mely megfeszült, érchúr a hárfán
ujjával érintette testét,
s mély dallamokat pengetett.

Kit ez az angyal letarol,
- s ő oly gyakran felhagy a harccal, -
az naggyá nőve, büszke arccal
lép ki a kemény kéz alól
mely átformálta rátapadva.
Nem csábítják diadalok.
Úgy növekszik, hogy győztes rajta
Az, ki mindig a nagyobb.

ANGYALI ÜDVÖZLET

Hozzád sincs Isten közelebb:
mindüktől messze van.
De megáldotta kezedet
oly csodálatosan:
más asszonykézen nem ragyog
íly érett gazdagság.
Én hajnal és harmat vagyok,
de Te: a lombos ág.

Bocsásd meg, elfeledtem én
a hosszú út alatt,
mit aranyékes Égi Fény,
kinek trónja a Nap,
üzent, Eszmélő, teneked,
(zavarba hoz szobád):
én csak Kezdődés lehetek,
de Te: a lombos ág.

Tárulva szálltam szárnyalón
s tág lettem hirtelen,
s ruhám házadra csordulón
betölti teljesen.
De rám se nézel, s mint soha,
magány borul reád.
Szellő vagyok, fák sóhaja,
de Te: a lombos ág.

Szorognak mind az angyalok
és szerte szállanak,
még sose volt a vágy nagyobb
és bizonytalanabb.
Most végre végbe megy talán,
s csak álmod érti meg.
Üdvözlégy, lelkem látja már
érett készségedet.
Roppant ajtó vagy, mely feszül
s már feltárulni kész.
A szó, most, érzem, drága fül,
dalomból míg beléd merül
mint rengetegbe vész.

Jöttem s ezeregy éjszaka
álma valóra vált.
Az Úr nézett: a Fény maga...

De Te: a lombos ág.

MÁRIA LÁTOGATÁSA

Kezdetben még könnyen vitte lépte,
de a hegyoldalban néha már,
teste csodája ötlött eszébe,
kifulladt, s a júdeai táj

csúcsain megállt. Nem a vidék,
saját belseje terült köréje,
s érezte, hogy nagysága fölébe,
mely betölti, ember sose lép.

Vitte vágya, hogy a másik testre,
mely vonzotta, rátegye kezét,
s a két asszony most egymást kereste,
míg hajuk s ruhájuk összeért.

Mind a kettő szentélyt hord ölében
s rokonánál oltalmat keres.
Ó az Úr csak bimbó, de a méhben
már a Keresztelő örömében
ugrándozva vígan fölrepes.

KRISZTUS SZÜLETÉSE

(„Mária életé”-ből)

Egyszerű ha nem vagy, hogy jön létre,
mitől most az éj feltündökölt?
Isten hangja dörgött minden népre,
most szelíd lett s benned földre jött.

Tán nagyobbak képzelte el őt?

Mi a nagyság? Nyílegyenest futva
szel keresztül tért és anyagot.
Csillag nincs, mely képes ilyen útra.
Nézz a királyokra: ők nagyok,

mint ajándék ölednél ragyog

ami nekik a legtöbbet érő,
s tán te is ámulsz e kincseken -:
de a szoknyád ráncai közt, nézd, Ő
már itt maga túltesz mindenén.

Minden mirrha túl a tengeren,
aranyékszer és illatos fűszer,
mely kábítja az érzékeket:
mindez kurta gyorsasággal tünt el,
s mindent végül megbánás követ.

Ám ő, meglásd, mit hoz: örömet.

PIETÀ

Most nyomorom betelt: névtelen, mély
kínnal betölt: és mint belül a kő,
tömör s kemény,
csak egy dolog mered elő:
Te nagy lettél -
...és nagy lettél,
s a kín oly nagyra nő,
a szív értését meghaladja
túláradón.
Keresztben fekszek, át sem ér
ölem: nem tudlak már
megszülni.

KEZDŐBETŰ

Bágyadt szökőkútként fakadnak
végtelen vágyból véges tettek:
mind rögtön reszketőn lelankad.
De mit belsők másként elhallgat
erőt és vígságot mutatnak
e könnyed táncoló könnyecseppek.

A SZOMSZÉD

Bús hegedű, mért jársz utánam?
Hány messzi város magányában
faggatták éjem éjszakáid?
Százan zenélnek? Csak egy játszik?

Vannak tán minden nagyvárosban
kik nélküled régóta már
folyókba vesztek volna holtan?
S miért, hogy ez mindig rám talál?

Mért vagyok mindig szomszédja azoknak,
kik téged tépnek és zenélnek,
és búsan zengik: minden dolognak
terhénél terhesebb az élet?

KOMOLY ÓRA

Ki sír most valahol a földön,
ok nélkül sír a földön,
engem sirat.

Ki nevet most bárhol az éjben,
ok nélkül nevet az éjben,
rajtam nevet.

Ki jár most valahol a földön,
ok nélkül jár a földön,
felém tart.

Ki meghal most bárhol a földön,
ok nélkül meghal a földön,
énráм néz.

GYERMEKKORI EMLÉK

Gazdagnak tűnt a szoba sötétsége,
a fiú ült, ölelte a homály,
s hogy anyja jött, álomnak tűnt belépve,
s a vitrínben megrezzent egy pohár.

S mert érzi, leleplezte a terem,
a fiút megcsókolja: „hogya-hogya itt?...”
Szemük a zongorán, szorongással telik,
mert dalolt neki egy-egy estelen,
és furcsa érzés fogta el fiát.

S az némán ült, meresztve tágra tárt
szemét gyűrűtől roskadó ujjára,
mely mintha hófúvásban járna
a fehér billentyűk közt járt.

A VACSORA

Köréje gyűltek, mind zavartan ámul,
s Ő, mint a bölcs, ki elszánja magát,
most övéit elhagyva útnak indul,
s mint idegen folyik közöttük át.
Magánya, úgy mint rég, lelkére ül,
mert ez fakasztott minden mély cselekvést,
bolyongni kezd az olajfák közt ismét,
s aki szerette, futva menekül.

Vendégli őket végső vacsorával,
a kezük (miként lövésre a madárraj
vetésről rebben) rebben szava által,
s a kenyerek közül feléje száll;
az asztal körül röpködnek verdesve
s a kijáratot keresik, de már
Ő ott van mindenütt, akár az este.

ŐSZI NAP

Uram, elég. Nagy volt a nyár s meleg.
Nyugtasd el árnyékkodat a napórán
s az őszi rónán száguldjon szeled.

Tedd teljessé végső gyümölcseit:
érlelje még pár déli nap sugára,
teljességet adj: nehéz borába
a végső édességet kényszerítsd.

Kinek nincs háza, nem lesz soha már.
Ki most magányos, társat ne reméljen.
Virraszt, olvas, levelet ír az éjben,
és nyugtalan sétál föl és alá
sodródó lombok közt a sétatéren.

ŐSZ

A lombok hullnak, hullnak, mintha túl
a messzi égi kertek hervadnának,
nemet mondón, lehullanak a mélybe.

És száll a súlyos földgolyó az éjbe:
a csillagok közül magányba hull.

Mindnyájan hullunk: nézd lehull kezem,
s a másoké is. Minden így van, meglásd.

De Egyvalaki van, ki mind e hullást
végtelen gyöngéd kézben tartja fenn.

ESTE

Az este lassan leveti ruháit,
miket a vén fák karja tart alul;
nézel: s a táj előtted ketté válik,
ez égbe lendül, az mélységbe hull.

S magad maradsz: egészen egyiké sem,
nem oly sötét, mint ez a néma ház,
s nem úgy az öröklét ígézetében,
mint esti csillag, mely az égre hág.

S veled marad (szó szét nem fejti ezt)
bús életed, mely érik égis éron,
míg néha korlátoltan, néha értőn,
hol kő lesz benned, hol meg égitest.

VÉGSZÓ

Nagy a halál:
szolgái lettünk,
a szánk kacag.
Az élet teljét érzi lelkünk,
sírásra bennünk
akkor fakad.

KORAI APOLLÓ

Mint mikor a még ki nem zöldült ágon
oly reggel néz át, mely csupa tavasz,
nincs semmi még fején, ami határt von
a költészet fényének, úgyhogy az

csapással sújt, mely szinte már halálos.
Hisz árnyék nincs még e tekinteten,
babér nem illik hűvös homlokához
s a szemöldökből csak később terem

magasba nyúló, karcsú rózsák kertje,
hogyan egyenként lefesző levelét
majd reszkető ajkáról szórja szerte,

mely nem nyílt szóra még és ragyog, mintha
a mosolyával valamit beinna
és énekét belé úgy öntenék.

SZENT KRISTÓF

A nagy erő a legnagyobb úré.
Remélte: itt most végre őt szolgálja
a gázlónál. Két híres mesteré
volt eddig. Őket kicsinynek találta
s ezért indult egy harmadik felé,

kit nem ismert. Se imádság, se böjt
nem vitt hozzá, de híre azt regélte,
hogy maga megy el ahhoz, aki érte
mindent elhagy, keresve őt.

A nagy folyót naponta szelte át,
mint kőhidaknak keményléptű őse,
ki mindkét parton otthon van, s előre
érkezni érzi minden utasát.

Egy kis kunyhóban hált meg éjszaka
s közben fülelt, figyelve minden neszre,
zihált fújtatva roppant mellkasa
a belső tágasságnak örvendezve.

Aztán hang csendült: oly vékonyka, mint
egy gyermeké. Fölkelt, hogy átsegítse,
de félt, hogy elrémiszti, és amint
kibújt az ajtón, leguggolt: kicsinyre
törpült, - de éji szél fogadta kint.

Morgott magában: mit keresne itt
egy gyermek? S visszatért nagyokat lépve;
ledőlt és békén elaludt megint.
Ám szólt a hang és most már híva-kérve.
Kinézett, - éji szél fogadta kint.

„Tán vak vagyok, - vagy ott kinn senki sincs?”
Magát kárpálva dőlt le fekhelyére,
de ugyanaz a hang hívta megint,
most már a szíve rejtekét elérve.
Nagyot lépett:
- egy Gyermek várta kint.

AZ OLAJFÁK KERTJE

Ment fölfelé, ráhullt a szürke lomb,
s elnyelte az olajfák szürkésége,
és homlokát, amit a por bevont,
letette porba hullt forró kezébe.

Lám végül ez lett. Ez itt a vég.
Most induljak és közben vakká váljak:
mért akarod, hogy mondjam egyre még,
hogyan létezel, mikor már nem találalak?

Nem látlak: arcod bennem nem ragyog.
S másokban sem. E kőben sem vagy ott.
Nem látlak többé. Egyedül vagyok.

Az ember minden kínja rám szakad,
mit megváltani jöttem általad, -
s te nem vagy. Szégyen! Nyelvem elakad.

Mondják: angyal jött hozzá ezalatt. -

Miért angyal? Nem az jött, csak az éj.
Közömbösen babrált a lombok alján,
s álmában megriadt egy-egy tanítvány.
Miért angyal? Nem az jött, csak az éj.

S az éj nem volt különleges. Ezrével
jön az ilyen s a múltba vesz.
Kutyák, kövek heverték szerteszéjjel,
ó szomorú, ó akármilyen éjjel,
amely csak vár, míg reggel vége lesz.

Ilyen imádkozóhoz nem jön angyal,
s az éj naggyá nem nő körötte föl.
Ki magát veszti, már mindenkitől
elválik, s végül apja veszni hagyja,
s magából kiveti az anyaöl.

A KÖLTŐ HALÁLA

Feküdt. A sápadt arc feltornyosult
konok-némán a vánkoso fölébe,
míg a világ és annak tudatképe
már érzékeiről letépve
egy részvétlen évszámra visszahullt.

Kik látták élve, nem tudták, milyen
egy volt mindezzel, átkarolva őket:
e mélységet, vizet, tágas mezőket,
hisz arca voltak valamennyien.

Ó, arca volt a messzeség egésze,
mely lendül hozzá még, s körötte él;
s álarca, mely most holtan elalél,
lágym és nyitott: egy gyümölcs belső része,
mely megrothad, ha levegőhöz ér.

A PÁRDUC

Párizs, a „Jardin des Plantes”-ban

Szeme a rács forgó futását nézi
s úgy elfáradt, hogy már semmit se lát,
s amíg ezernyi rúdját nézi, érzi:
csak rács van, s nincs a rács mögött világ.

Az izmos járás halk-puha lépében
a legparányibb körpályán halad,
erők kerengő tánca, hol középén
kábultan áll egy roppant akarat.

De néha néma függönyét széttárja
a szembogár: egy kép most feltűnik,
belép, a test feszült csendjét bejárja
s a szívhez érve megszűnik.

A KÖLTŐ

Itt hagysz te, óra; perced illan
és szárnyad sebzőn csap le rám.
Magam: mit tegyek ajkaimmal?
mire jó napom s éjszakám?

Nincs szeretőm, nincs hova hajtsam
fejemet, nincsen otthonom.
Mindaz, minek magamat odaadom,
meggazdagodva túladsz rajtam.

ARCHAIKUS APOLLÓ-TORZÓ

Nem láthattuk megdöbbentő fejét,
mely érlelte a szemgolyók almáit.
De csonka törzse lámpásként világít,
s bár visszacsavartan, nézése még

fénylik. Különben ívelőn a mell
így nem vakítana s lágy fordulatban
csípőjéből mosoly ne futna halkan
a nemzés központjához nyúlva el.

Csak torz kő lenne, mit szétroncsolt rég
a vállak alatt nyíló szakadék,
s nem villogna mint ragadozók bőre,

s minden sarkát nem törnék át a fények
mint csillagot, mert nincs pont, mely belőle
ne téged nézne: másképpen kell élned.

DAL A TENGERRŐL

Capri. Piccola Marina

Ős-szél, tenger s az éj
mindegyre hajt:

 kit jöttöd ébren ér,
meglátja majd
lehelleted ha kél,
hogy bírja el;
 tengeri, ősi szél,
mely ránk lehell,
s mint tér ősközetet
úgy fon át:
magában elmerít...

 Hogy érez téged itt
egy fésző fügeág,
mit fenn holdfény borít.

LEONIE ZACHARIAS-HOZ

Ó mondd el; költő, mit csinálsz?

- Dicsérek.

De a halálthozót, a szörnyűséget,
hogy bírod és hogy tűröd el?

- Dicsérek.

S ha nincs rá szó és nincs nyoma nevének,
hogy hívod akkor, költő, mondd?

- Dicsérek.

S míg jelmez álcáz, álarc fedi képed,
mi jogod van, hogy igaz légy?

- Dicsérek.

És az, hogy ismer csend és duhaj ének,
akár a csillag és a villám?

: - mert dicsérek.

NIKÉHEZ

Karácsony, 1927

Amit csak zeng a patakdal,
a barlang minden cseppjét,
reszkető gyenge karral
adom az istennek ismét,

s ünneplünk dalolón.

Folyton forgó szelekben,
jelet vagy rémet láttam,
minden mély ámulásban
én újra gyerekké lettem,

s éreztem: én tudom.

Ó tudom és megértem
a nevek forgandó létét,
az érlelő mélységben
az ősmag rejtezését,

csak végtelenné váltan.

Az isteni kösse egybe! -
szárnyal a szó, a varázsos,
s nem hogy semmibe veszne,
ragyogva meghallgatást hoz

s énekel makulátlan.

BAUDELAIRE

A világot a költő egybefogta,
mit bensőnk szétszed és részekre vág.
A szépet páratlanul igazolta,
s mert ünnepli még azt is, mi kínozza,
a romlást végtelen tisztára mossa:

s így lesz az is, mi elpusztít, világ.

ÉJI ÉG ÉS CSILLAGHULLÁS

Az ég: nagy fölség, ragyogó pompával
túlcsorduló világ, mely nem fogy el.
S mi: hogy formáját átvegyük, túl távol,
s hogy elforduljunk tőle, túl közel.

Egy csillag hull! Vágyunk kíséri ott:
felnéz szemünk, zuhan hozzásimulva.
Mi kezdődött el és mi tűnt a múltba?
Mi volt a bűn? S mi nyert bocsánatot?

ORFEUSZ SZONETTJEIBŐL

(1, 8)

Csak ki az árnyak alatt
már állt a lanttal,
zengi örökre a dalt
mély ámulattal.

Csak ki már mákonyukat
holtaknak ette,
bármilyen halk, szavukat,
sosem feledte.

Tűnhet a tó tükörén,
csak a tudatban
éljen a kép!

Egy másik létnek ölen
lesz dalod majdan
örök és szép.

(2, 29)

Messzi tájak halk barátja, érezd:
míg lélegzel, tágul a világ,
haranglábak közt a sötétség fed:
kondulj magad! Mindaz ami rád,

téged emészt, s közben erőssé lesz.
Lényegülj át, - újra, bármikor.
Mi vitt a legkínzóbb szenvedéshez?
Keserű lett innod? Légy a bor!

Míg e roppant éjnek árnya rejt,
légy egymásba font érzékeidben,
új varázserő és értelem.

S ha e földi lét már elfelejt,
mondd a néma földnek: folyok innen.
Szólj a sebes vízhez: létezem.

(2, 14)

Nézd a virágokat: földi világhoz oly hűek.
Sorsuk a sors pereméről szabja kegyünk.
S mégis ki tudja? Ha hervadtan búa merülnek,
hátha az kell, hogy e búa mi legyünk.

Minden szállni akar: mi vagyunk nehezékük,
súlytól igézve tetézzük terheiket.
Ó mi a dolgokat tanítva, tépjük
e boldog és örök gyermekeket.

Hogyha az ember egy benső mély álomba hullna
együtt a dolgokkal: - könnyen teszi ezt:
másként mint más napon, mély közös létükig nyúlna.

Vagy velük ott marad, s áldva, virulva kinyílnak,
mondva, hogy megtért, s létük sorsosa lett:
halk testvérei közt kit a rét szele ringat.

VÉGSŐ TÖREDÉK

Te jöjj, te végső: elismerlek téged,
gyógyíthatatlan kín, testembe szőtt.
Ahogy lélekben égtem, benned égek:
a fahasáb sokáig küszködött
lángoddal: nem hagytam, hogy elemésszen,
de most táplállak, benned égek én,
s e rémség poklában lesz szelíd lényem
e földön túlvilági rém.

Tisztán, már terv nélkül, jövőtlenül
és szabadon a kín-máglyára léptem.
Mert nincs hol vennem jövőndőt cserében
a szívemért, mely némán kimerül.
Még az vagyok valóban, aki ég?
Emlékeket sem tűrök idebenn.
Ó élet, élet: kinti lét.
S a lángban én. Nem ismer senki sem.

(Lemondás. Most nem úgy mint gyerekkorban
ha betegség jött. Haladék. Ürügy:
nagyobbá válni. Hangok, suttogások.
Ne keverd ebbe régi ámulásod.)